

Udskriftsdato: 29. december 2025

KEN nr 9325 af 15/04/2000 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse P-11-00 om karpaltunnelsyndrom - fibromyalgi - resterhvervsevne - Højesterets dom - pension

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: J.nr.: 660010-00

Ankestyrelsens principafgørelse P-11-00 om karpaltunnelsyndrom - fibromyalgi - rest erhvervsevne - Højesterets dom - pension

Resume:

Ankestyrelsen har genoptaget sin tidligere afgørelse om afslag på mere end forhøjet almindelig førtidspension og behandlet sagen i principielt møde på baggrund af Højesterets dom af 22. december 1999 om tilkendelse af førtidspension.

Sagen drejede sig om en 47-årig ufaglært kvinde, der var opereret for højresidig karpaltunnelsyndrom i 1995 uden væsentlig effekt. Det fremgik af speciallægeerklæring, at hendes funktionsniveau var klart nedsat som følge af fibromyalgi. Symptomerne var gradvist tiltaget og havde været til stede siden begyndelsen af 1980'erne, således at tilstanden måtte anses for varig.

Ansøgeren havde i det væsentlige været beskæftiget med fysisk belastende arbejde, som hun på grund af fysiske smerter ikke kunne klare. På grund af smerter i hænderne havde hun også vanskeligheder med at klare finmotorisk arbejde. Hun måtte opgive deltidsarbejde i 1996 og havde også opgivet fritidsinteresse i form af håndarbejde på grund af smerter. I 1997 blev ansøgeren søgt revalideret af kommunen, men i følge afmeldingserklæring gav forløbet ikke basis for udplacering på arbejdsmarkedet, end ikke under beskyttede forhold.

Ankestyrelsen fandt herefter, at der på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger sammenholdt med forløbet af revalidering ikke var mulighed for nærmere at belyse en rest erhvervsevne af et omfang som udelukkede tilkendelse af mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen ændrede på den baggrund sin tidligere afgørelse, således at ansøger havde ret til mellemste førtidspension fra 1. oktober 1997.

Love:

Lov om social pension - lovebekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998 - § 14 og § 15

Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. - lovebekendtgørelse nr. 485 af 29. maj 2007 - § 15

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en kvinde, der var født i 1949. Hun havde været beskæftiget med forskelligt fabriksarbejde frem til sygemelding i august 1995.

Ansøger havde siden midten af 1980'erne haft smerter fra bevægeapparatet og havde med sikkerhed fået stillet diagnosen fibromyalgi. Ud over denne lidelse havde ansøger fedtlever og var overvægtig. Endelig var ansøger blevet opereret for højresidig karpaltunnelsyndrom i 1995.

Ansøgning om førtidspension blev indgivet den 24. juni 1997. Ansøger blev henvist til revalidering den 20. maj 1997 og afmeldt den 24. juni 1997.

I afmeldingserklæringen var anført, at forløbet ikke gav basis for udplacering på arbejdsmarkedet, end ikke under beskyttede forhold. De helbredsmæssige gener medførte, at ansøger ikke fremover ville kunne

klare fysisk belastende arbejde. Alder og de helbredsmæssige gener medførte, at hun ikke ville kunne indgå i et uddannelsesforløb. Ansøgeren blev afmeldt med anbefaling om, at hun søgte førtidspension.

Kommunen tilkendte den 21. august 1997 ansøger forhøjet almindelig førtidspension efter pensionslovens § 14, stk. 3, nr. 1, idet hendes erhvervsevne var nedsat med mindst halvdelen, men ikke med 2/3.

Ved afgørelse af 16. december 1997 tiltrådte revaliderings- og pensionsnævnet kommunens afgørelse.

Ansøger bad ved brev af 9. januar 1998 revaliderings- og pensionsnævnet om at genoptage sagen. I brevet blev redegjort for ansøgers symptomer. Endvidere blev vedlagt udtalelse fra egen læge, hvorefter ansøger havde daglige smerter. Hun kunne ikke klare husligt arbejde ud over at tørre støv af. Opvask kunne kun klares siddende. Hun måtte lægge sig flere gange dagligt på grund af smerter. Det blev oplyst, at ansøger den 24. februar 1998 skulle til reumatolog, der tidligere havde undersøgt hende.

Ifølge reumatologens erklæring af 24. februar 1998 opfyldte ansøger fortsat kriterierne for fibromyalgi. Hun havde et klart nedsat funktionsniveau, måtte anvende stokke, hvis hun skulle gå mere end 150 m og efter den mindste fysiske belastning måtte hun ligge. Symptomerne var gradvist tiltaget og havde været tilstede siden begyndelsen af 1980'erne og måtte betragtes som varige. Revalidering havde været forsøgt, uden at det var muligt, og reumatologen skønnede, at der var en varig nedsættelse af erhvervsevnen på mindst 2/3.

På baggrund af de supplerende oplysninger blev sagen genbehandlet i revaliderings- og pensionsnævnet den 24. april 1998. Nævnet tilkendte ansøger mellemste pension med udbetaling fra den 1. oktober 1997.

Kommunen klagede over denne afgørelse til Ankestyrelsen. Begrundelsen for anken var dels at de helbredsmæssige forhold objektivt set var ganske uændrede i forhold til undersøgelse ved reumatolog sommeren 1997, dels fordi der i nævnets oplæg ikke fandtes dokumentation for, at der skulle foreligge andre lidelser end den nævnte fibromyalgi.

Nævnet henviste ved genvurderingen til oplysningerne om ansøgerens stærkt nedsatte funktionsniveau samt det forhold, at der var tale om andre lidelser end fibromyalgi. Hun var i 1995 opereret for nerveafklemning i højre håndledsregion, og hun havde symptomer på samme lidelse i venstre side. Endvidere var ansøger svært overvægtig. Formentlig relateret til overvægten havde ansøger fedtlever og symptomer på begyndende sukkersyge - disse symptomer kunne dog ikke tillægges betydning for erhvervsevnen.

Ankestyrelsen traf på ankemøde den 11. august 1998 afgørelse om, at ansøger ikke havde ret til mellemste førtidspension, da Ankestyrelsen skønnede, at ansøgerens erhvervsevne ikke var varigt nedsat med 2/3, men alene med omkring halvdelen. Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøgerens funktionsniveau var indskrænket på grund af fibromyalgi og overvægt. Ankestyrelsen fandt, at funktionsniveauet kunne bedres ved behandling for overvægt. Den konstaterede fedtlever havde ingen betydning for helbredstilstanden.

Ved stævning af 11. maj 1999 blev der fremsat påstand om anerkendelse af, at ansøger havde ret til mellemste pension.

Under den verserende retssag har Ankestyrelsen den 27. januar 2000 besluttet at genoptage afgørelsen af 11. august 1998 til behandling i lyset af Højesterets dom af 22. december 1999 om tilkendelse af førtidspension. Sagen blev behandlet i principielt møde.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger havde ret til at få mellemste førtidspension efter § 14, stk. 2, nr. 1 i lov om social pension.

Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøgeren var opereret for højresidig karpaltunnelsyndrom i 1995 uden væsentlig effekt. Ifølge speciallægeerklæring af 24. februar 1998 var ansøgerens funktionsniveau klart nedsat som følge af fibromyalgi, og symptomerne var gradvist tiltaget og havde været til stede siden begyndelsen af 1980'erne, således at tilstanden måtte anses for varig.

Ansøger havde i det væsentlige været beskæftiget med fysisk belastende arbejde, som hun på grund af fysiske smerter ikke kunne klare, og hun havde på grund af smerter i hænderne også vanskeligheder ved at klare finmotorisk arbejde. Ansøger måtte opgive deltidsarbejde i 1996 og havde også opgivet fritidsinteresse i form af håndarbejde på grund af smerter. I 1997 blev ansøger søgt revalideret af kommunen, men dette blev opgivet på grund af ansøgerens smerter. Der forelå afmeldingserklæring af 28. juli 1997, hvorefter forløbet ikke gav basis for udplacering på arbejdsmarkedet, end ikke under beskyttede forhold.

Ankestyrelsen vurderede sagen i lyset af Højesterets dom af 22. december 1999 om tilkendelse af førtidspension.

Ankestyrelsen fandt herefter ikke, at der på baggrund af de helbredsmæssige oplysninger sammenholdt med forløbet af revalidering var mulighed for nærmere at belyse en resterhvervsevne af et omfang, som udelukkede tilkendelse af mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen ændrede på den baggrund sin afgørelse af 30. september 1998, således at nævnets afgørelse af 24. april 1998 om tilkendelse af mellemste pension med virkning fra den 1. oktober 1997 blev tiltrådt.